

Fiók-üzletek:	
Bécs, Mollardgasse 12.	
Budapest, Hatvani-utca 10, Diszmu-különlegességek.	
Utazó kézi koffer erős vászonból	Frtól frtg. 2.25 5.25
Ugy. barna, vízmentes vászonból angol szíjakkal	3.- 7.-
Ugyanaz csikos czérna vászonból angol szíjakkal és bőr szegéssel	6.50 8.-
Ugy. angol forma finom kivitelben	7.50 18.-
Ugyanaz hasított disznóbőrűből	14.- 25.-
Ugy. ang. disznóbőrű. leger. min.	18.- 36.-
Női és férfi fa (láda)koffer különf., vízmentes czérna vászonnal átvonva	4.- 30.-
Utazó kosarak, áthuzatlan s áthuzott vism. vászonb. m. nagya.	6.- 40.-
Plaidasákok erős vism. czérnavász.	5.- 14.-
Utazó kézi táskák egyszerű fekete bőr norp. forma	3.75 6.-
Ugy. jobb minős. kiv. fémcsuklós és elötáskával	6.- 12.50
Ugy. finom. különféle kivitelben	12.- 30.-
Ugyanaz szines bőrökben	6.- 35.-
Ugyanaz angol disznóbőrűből	13.- 40.-

UTAZÁSI CZIKKEK RAKTÁRA.

12 év óta közelismerésnek örvendő, s a nagyérdemű közönség kiváló bizalmát élvező üzleteink számát újabb időben egy **utazási czikkkel** ellátott raktárral bővítettük. Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen, a **Kerepesi út 6. sz. a.** a nemzeti színház átellenében levő raktárunkra azon megjegyzéssel hívni föl, hogy abban az említett czikkekből a legjobb minőségűek, a legjutányosabb szabott árak mellett, kaphatók.

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a tájékoztatás végett felsorolt árak csak csekély részét tartalmazzák azon czikknek, melyek, mint e szakbavágók raktárunkban minden árban és minőségben kaphatók. Tisztelettel

Késmárky és Illés,

Budapest, Kerepesi-út 6. sz.

Fiók-üzletek:	
Budapest, Kerepesi Bazar, Nürnbergi, játék s kosárárak	
Lemberg, Theaterstrasse.	
Carlsbad, Mühlbadgasse.	
Utazó kézi táskák toalette czélra berendezve	Frtól frtg. 10.- 100.-
Toilet necessaire mosdó készlet, göngyölh. vász.	4.50 10.-
Ugy. fekete bőrb.	5.- 40.-
Ugyanaz casette-formáb., fekete és szines bőrből	6.- 50.-
Váltáska cuirir fek. s szin. bőrb.	2.- 10.-
Kalap s Cylinder dobesok vászon és bőrből	4.50 14.-
Tourista táskák. Vadász táskák Vadász szökek Eső-köpeny, jobb minőségben, urak és hölgyek részére.	
Értékpapír és váltótáskák. Angol plaidok. Plaid szíjak. Utazó szivartáskák. Zseb-gyógytárak. Kutyá-nyakkend.	-50 12.-
Utazó tükrök fa kerettel	1.- 4.-
Utazó tükr. saffian bőrből ész-sze hajlítható	2.- 8.-
Uj! Női készitások préselt szines bőrökben, nioki kerék fogantyúkkal	1.- 10.-
Gallér és manchetta - dobozok bőrből	4.50 8.-
	stb. stb.

22. SZÁM. 1889.

BUDAPEST, JUNIUS 2.

XXXVI. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egyéb évről 12 frt. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: fél évről 6.-
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évről 8 frt. fél évről 4.-
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évről 6 frt. fél évről 3.-
Külföldi előfizetésekre a postaiak megjelölt árat vildjdi is csatolandó

A BETHLEN-KOLLEGIUM NAGYENVEDEN.

A NAGY-ENYEDI Bethlen-kollégium most június első napjaiban az erdélyi református intézetek tanárainak vándor-gyűlését fogadja vendégéül. Ugyanez alkalomra van kitűzve már négy évvel ezelőtt elkészült és használatba vett új épületének felszentelése és két nem rég választott tanárainak ünnepélyes beköszöntése is.

A jelentős multu és szép jövőjű intézet az erdélyi részek magyarsága, mondhatni felekezeti különbség nélkül, a nemzeti művelődés egyik legszilárdabb bástyájának nézi. Tanulói egész Erdély területéről, negyedrészen a meglehetősen távol eső székely megyékből sereglenek össze. A hagyományos szervezeti együttlaks valamennyijöket befogadja. Személyválogatás nélkül részesednek sokféle kedvezményben, sőt nagyobb részök közvetlen segélyezésekben is. Ugy hogy olesobb iskolázást és több jótéteményt növendékeinek általánosan alig nyújt valamely intézet Magyarországon, mint a Bethlen-kollégium.

Az intézetet Bethlen Gábor fejedelem székvárosában, Gyula-Fehérvárt, alapította 1622-ben. Hires külföldi tudósokat alkalmazott benne: Opitz Márton, majd Alstüd Jánost, Piscator Lajost, Bisterfeld Henriket; halála évében (1629) az intézetről tőkepenzadományt, nagy terjedelmű kiváltságos birtokok s bő jövedelmek donációjával gondoskodott, melyek közül azonban Debreczen város évi 2000 frt dézsmájának élvezetében csak kevés ideig volt, a 90,000 frtra becsült tokaji Hétszöllő birtokába pedig tényleg sohasem juthatott az intézet; biztos és maig meglevő vagyoni alapját az enyedi és környékbeli részjóságok és uradalmak tevék.

1658-ig virágzott az intézet Gyula-Fehérvárt. Ott vezegte iskoláit 1648-ban Apáczai Csere János, ki az utrechti egyetemen folytatott öt évi tanulása után haza jöven, az öreg Bisterfeld, s a II. Rákóczi Györgytől behívott Crispin János tanárok mellett alárendeltebb állásu tanító lett, s megkezdő igazgatását a tanítás módjának javítása és magyar nyelvű tudományos műveltség teremtése iránt. Tanítványainál nagy népszerűséggel, előjáróinál félreértéssel, sőt üldözéssel találkozott. Mikor aztán a fejedelem Basire Izsákot, a kivégzett I. Károly angol király elbujdosott udvari kaplányját, fia mellé nevelőnek hozván, Apáczai mellözésével a kollégium professzorává tette: Basire és Apáczai közt harcz tört ki, s a nyilvános vitatkozásra kényszerített

Apáczait theologiai és bölcseleti nézeteiért a kolozsvári kollégiumhoz tették át. Két évvel ezután a fejedelemnek lengyelországi hadjárata Erdélyre vonja a szultán haragját; a beküldött tatár csorda benyomulván Gyula-Fehérvárra: dulásának, pusztításának a Bethlen könyvtára és kollégiuma is áldozatává lesz. Az ifjuság maradványa, vendégképen, Kolozsvárra menekül. A szétszört kollégium jövőjét fontolgatva, ek-

kor készítette Apáczai azt az akadémia (értsd: tudomány-egyetem) tervét, melyet Barcsny Ákos fejedelem elibe adott, s melyben egy teljes magyar egyetem szellemi és anyagi saukségeit fölfejtven, az utóbbiak födözésére nézve apróra föl-számítja, hogy a proventussal, melyet esztendőnként Fejérvárott az feljebb való esztendőben, az örök emlékezetű Bethlen Gábor halálától fogva, az professorok, mesterek és diákok percipiálnak, egy pénz augmentatio nélkül (csak jó rendben állították volna mind az scho-

Legjobb és Leghíresebb
Pipere Holgypor
La VELOUTINE
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGETIV
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

A Ch. FAY-féle párisi czég
„LA VELOUTINE“
különleges rizpora eredeti minőségben kapható és utánvétellel is megrendelhető
VERTESSI SÁNDOR illatszertárában
Budapesten, Kristóf-ter 8. szám.

VÉGHLESI
VERA-FORRÁS.
Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb szén-savdus, égvényes savanyu vize.
VEGHLES-SZALATNA-n (Zólyom-m.)
Budapesti főrak ár
Erzsébet-körút 38-ik szám alatt.
Telephon-összeköttetés.
Számos raktár a vidéken.

Ne engedje ruháit, szőnyeget és butorait elpusztulni!
Egyedül biztos óvszer a moly ellen!
Egyszerűen megvédendő ruhaneműek közé tétetik.
EGYSZERŰ ÉS BIZTOS.
Egyszer használva, mindenkor használnak.
Használatban van: Olaszországban, Franciaországban, Oroszországban és Törökországban.
MOLY PAPIR
Egyedül biztos óvszer moly ellen!
Használatban van: Amerikában, Chinában, Japánban, Indiában és mindenütt.
Egyszerű és biztos.
Kapható minden gyógyfű-kereskedésben, gyógyszerárban és jobb üzletben vagy közvetlen a gyárosoknál:
Detsinyi Gusztáv és Társánál
Budapest, Kerepesi-ut 34. szám,
Árak: 100 leve kartonokban 5 frt, 50 leve 2 frt 75 kr., 10 leve borítékokban 60 kr. mely összeg postautalvánnyal küldendő be. Kereskedőknek külön feltételek.
Csak DETSINYI-féle molypapíros kérendő, ne tessék mást elfogadni!!!

Az 1885. évi budapesti országos általán. kiállítás nagy éremmel kitüntetve, verseny-képesség és baladásért.
VIHNYE
meleg vasas fürdő Bors megyében.
Évad-megnyitás majus elején.
Pósta és táviró a fürdőházban. — Utolsó vasuti állomás: Garam-Berzence v. Selmezhánya. — Állandó gyógyszerár.
A vihnyi 38°C fokú meleg vasasfürdők már évszázadok óta ismeretesek és főleg vérszegénységi, ideg- és női bajokban a legjobb eredménnyel használatnak. — Újabb időben a lakóházak és fürdők a modern igényeknek megfelelőleg lettek berendezve. Kiterjedt hegyi és erdei sétányai az Oertel-féle terrain gyógyító-mód használatára kiválólag alkalmasak.
A fürdő igazgatását az idén dr. Boleman István fürdőorvos vette át. Az évad kezdetétől június 15-ig és szeptember elejétől végéig az árak lényegesen olcsóbbak. Ez időben teljes pensio is van berendezve, lakás, étkezés és fürdő egy hétre személyenként 18 frt.
A vasutakon 33% árkedvezményben részesülnek a Vihnyére utazók. Fürdő-programmal vagy egyéb felvilágosítással szívesen szolgál a fürdő-igazgatóság.

BETHLEN GÁBOR FEJEDELEM, A BETHLEN-KOLLEGIUM ALAPÍTÓJA. Kilián 1630. évből való metszete.

lát, mind az proventust) tíz professorokat, vagy tizenegyet és száz alumnus deákokat tarthattak volna; mely személyek egy egész Akadémiát töltek volna az száma nézve; sok expectansok és — sok nemesek és idegen vallásuk is confláltak volna.

Csak hogy Apáczai 1660 első napján meghalt; Barcsay Akost Kemény János kivégezteti; az erdélyi egyetem terve elpendül, hogy azt, Kolozsvárt, kétszáz év múltával, a föltámadt egységes Magyarország létesítse.

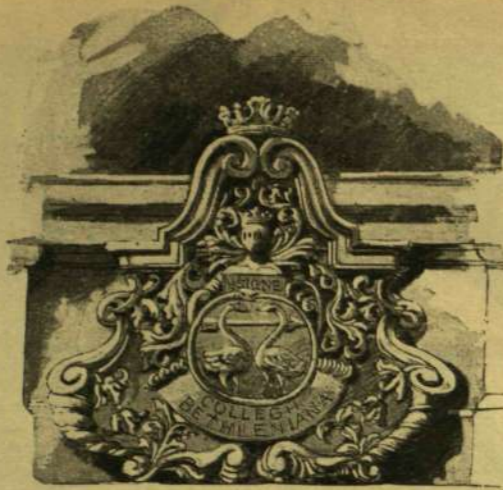
A Bethlen-kollégium népe négy évig tanyázott Kolozsvárt. 1662-ben Apafi fejedelem úgy rendelkezett, hogy mivel a Colosvárott plántált Collegiumra... ez háború és alkalmatlan állapotok miatt, mostan illendő gondviselés nem lehet, Enyedre, mint fekvő birtokainak központjára telepedjék. A város lakossága nem örvendett az ide telepítésnek és sokképen tüntetett a kollégium ellen; a minnek az a magyarázata, hogy a Bethlen-kollégium földesuri jogok kiváltáságos birtokosa volt, a város pedig dezmaterheitől menekülni, a kollégium földesuri jogait korlátozni, rövidítgetni természetzerű hajlandóságot érzett. Jogviták, pörlekedések és egyezkedések, más-más kérdésben, kétszáz év alatt újra meg újra merülnek föl közöttük.

Az Enyedre település századik évében is pl. keserűen panaszozza az intézetnek egyik oszlopfehérja, hogy a város a harmoniát virolja és versengést szantszándékkal keres a Collegiummal, a mely is az idegenségnek igen nagy jele, holott annyi jót véden a nemes város a Collegiumból, hogy soha meghálálni nem tudná; más országokban nagy summa pénzen veszik meg az ilyen beneficiumokat.

Természetesen e fonák helyzetben a kollégium régóta már csak mint jogi személy van. Mint iskola iránt a városnak és minden polgárának rokonszenve, ragaszkodása emberemlékezet óta minden kétségen fölül áll.

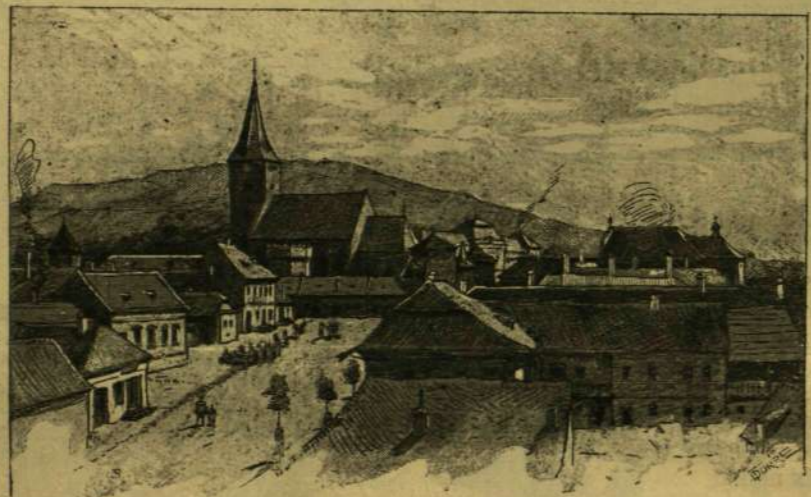
Az Enyedre telepített intézet, távol ugyan attól, hogy az Apáczai tervének valósisására törekedjék, mégis lassan-lassan folyást fejlődött. 120 éven át, az 1780-as évekig, rendszerint három rendes professora van, a theologia, a nyelv- és bölcséleti tudományok, s a mathesis és physika magasabb foku tanítására; mellettök évről-évre változó köztanítók oktatják s nevelik a gymnázialis osztályok ifjúságát. II. József korában négy-ötre, majd a jelen század elején hétre szaporodik a professzorok száma; közülök egyik már jogtudományt, s utóbb egyik némi orvosi ismereteket tanít; a többi is általában csak magasabb foku tudományok előadásával foglalkozik; az alsó osztályok ellátása még mindig a régi — és már-már tarthatatlan; ezért, előbb a rendes tanárok közül, az alsó osztályok folytonos felügyeletével megbízott paedagogarkhát, majd 1842-ben egy nyolczadik tanárt választanak a neveléstudomány előadására s egyszersmind állandó köteletségű teszik az alsóbb osztályok tanulmányi és fegyelmi igazgatását. 1848 után 1862-ig a jogtanítás szünetel, a theologiai tanfolyam Kolozsvárt berendezve tartatik fenn; 1862-ben mind a két felső tanfolyam helyre állítatik; a jogtanítás azonban 1868-ban már végkép megszűnik; e helyett a theologiai tanfolyam lesz rendre négy éves, s a gymnázium indul kellő fejlődésnek. Jelenleg négy osztályú elemi iskola, neptanító-képző intézet, teljes főgymnázium s theologiai akadémia kapcsolatból áll a kollégium.

Az intézet külső története Enyedre telepedése után is szorosan összefügg az országos eseményekkel. Az 1704—11 diki Rákóczi mozgalom idején ismételen felprédálattott, kimerült, elszegényedett. Második nagy romlását élé át. 1704-ben a tanuló ifjúságnak is veradót kelle fizetnie; Jókainak «A nagyenyedi két füzfa» című ismeretes beszéle azon a történeti valóságon alapszik, hogy a Rabutin császári tábornoktól Enyed fölprédálására rendelt csapatok utójával a deákok egy csoportja, városi polgárok társaságában, önvédelmi tusába keveredett. Az elesettek sírja a mind maig kápolna-dombnak nevezett helyen sokáig emlék-épitményül volt jelölve. Nehány elesett deáknak nevét is ismerjük.

A BETHLEN-CZIMER
a nagy-enyedi főiskola épületén.

A szathmári béke után sem kevés aggasztó körülmény gátolta anyagi fejlődésében a kollégiumot. A megtagadott debreczeni dészma megnyeréséért sikertelenül alkudozék és pörlekedék, 1754-ben végkép elveszté azt. Ugyanekkor a kir. fiskus az intézetnek összes vagyonához való tulajdonjogát is pörrel támada meg, mely csak tizenhat év múlva enyészett el. Meg-megújuló bosszúságot és kárt szenvedte az intézet hitlen kezektől s a városi községtől. A XVIII. század végén

NAGY-ENYED A DÉLI OLDALRÓL.

azonban tökéletesen rendbe jő, építkezik, gyorsan gyarapodik. E gyarapodás arányai a Széchenyikorszakban még nagyobb méretekkel öltöttek; ekkor emelkedett a most kiegészített főépület déli szárnya is. Gyűjteményeinek gazdagsága országos hírvé lett.

Ily állapotban érte az intézetet a gyászos 1849-dik év, a mikor alapítása óta harmadik nagy romlása következett be. Legrégibb, Apafi-keri épülete használhatatlan dűledékké vált. Természetráji kineisei, megbecsülhetetlen pénz-és éremtára, unikumokban és kéziratokban gazdag könyvtára, mely magában foglalta a Bod Péter

TANÁRI LAK NAGY-ENYEDEN.
Id. Szász Károly lakása 1832—1842-ig.

buvárlatairól híres Bethlen Kata-féle magyar könyvtárt is, rabló és romboló kezeknek lőnek áldozataivá. Házilag kezelt birtokainak gazdasági fölszerelési is megsemmisültek. Nehéz volt a fölüdülés, de bekövetkezett. A negyven év előtt szenvedett károkból a mi csak pótolható volt, ma már pótolva van. Kolozsvár felől jöve az utas, a Maros kies völgyében, a jobb parton, messziről megpillantja Enyedet s benne a város fölött kiemelkedő impozáns kollégiumi épületet, mely az újból összehordott kincseket rejti magában, s ad tért szellemi értékesítésükre. Az épület mögött a szőlőtermő Órhegy uralkodik a Maros és a felenyedi patak egybeszőgellő völgyein. Az Órhegy lábánál és délkeleti lejtőjén vannak a tanári lakások, s magának az intézetnek 3 hektárnyi telke, körülbelül legnagyobb s legégszesebb iskolatelek Magyarországán. Az árnyékos kert a szőlőtermő hegyoldalak emelkedik, honnan közvetlenül az egész telekre, középtérben a városnak kertekben, gyümölcsösökben gazdag területére, a háttérben a Maros balpartjának falvaira, Gombásra, a boráról híres Csombordra, Szentkirályra, s a belőlök kiemelkedő udvarházakra nyílik gyönyörű kilátás.

Ebben a kollégiumban növekedett, mint szegény szolgatartó, Bod Péter, a magyar irodalomtörténetírás atyja. Itt tanulgattak és labdázgattak, mint deákok, Baróczi Sándor, Nalácsi József, Barcsay Abraham, az ismert nevű testőr-írók. Innen kelt Kőrösi Csoma ázsiai útjára, Barabás Miklós művészi pályájára. Itt álmódostak Kemény Zsigmond és Czako. Itt részesült Mikó Imre spártai nevelésben; emlékszik-e, —

kérdé egyszerű, kincstárnok korában, volt tanítójától, egy öreg esperes-től, — emlékszik-e, hogy logikus-koromban megverszöztetett? » « Bizony megtörtént az, de meg is lát-szik excellenciádon — felelt az öreg pap. Itt töltött gyermeki és ifjúi éveire emlékezik a minap, a Rudolfinum tervéhez szólva, Salamón Ferencz, ki a Bethlen-kollégiuméhoz hasonló telken szeretne egy «aulicum collegiumot» elhelyezve látni. Szász Károly, a költő, ismét-ismét meleg emlékezéssel viseltetik e hely iránt; ismeretes dala pedig:

Egyszerű ház, hol születtem,
Hol megláttam a napot,
És körültem és felettem
Anyagond vrasztagott....

épen arra a tanári lakásra vonatkozik, melyben atyja, idősb Szász Károly professzor, 20 évet töltött családjával, s melyet képünk érdekes

ódon külsejében tüntet föl. Ebben a házban folytak azok a komoly társalgó órák, melyeknek emlékét b. Kemény Zsigmond, Szászról mondott akadémiai beszédében, oly felejthetetlen szövepen örökíti meg. Az öreg Szász két püspök fiának, Károlynak és Domokosnak e szülőházában lakott később, néhány évig, Mihályi Károly professzor, s készítette sajtó alá «Szarmaztató philosophiáját», melyért a M. T. Akadémia levelező tagjává választotta; ugyane ház falai közt írta P. Szathmári Károly is, professor korában, regényeit és történelmi dolgozatait.

Id. Szász Károly a jogtudományokat tanította, de ismeretei és hatalmas szónoki talentuma Erdély politikai közeletében és országgyűlésein is vezérszerepet juttattak neki. Szabadelvűsége azonban, melynek nemesak mint politikus, hanem mint tudós és mint nevelő is hódolt, — a kötelezett latin beszédet az alsóbb osztályok tanulóit közt, mint paedagogarkha, ő törülte el, a magyar nyelvtanításnak és a realitáknak a gymnáziumban tágabb mezőt nyitott, a testi fenytéket eltörülte, stb — ellenségeket szerzett neki tanártársai közt, s harcokat támasztott ellene, melynek 1837-ben az vetett véget, hogy jogi tanszékét a mennyiségben természettanival cserélte föl. 1848-ban b. Eötvös miniszternek volt államtitkára. 1853-ban halt meg, mint marosvásárhelyi tanár. Szászknak korosabb társai voltak a Bethlen-kollégiumnál: Köteles Sámuel (1770—1831), a philosophia tanára, az egyezményes bölcsélet magyar megalapítója, a M. T. Akadémiának mindjárt alakulásakor, 1830-ban első vidéki rendes tagja a philosophiai osztályban, valamint Hegedűs Sámuel (1781—1844), a történelem és széptudományok tanára, híres egyházi szónok, kinek azonban, számos halotti beszédén kívül,

nyomatásban csak «Poétai próbái» jelentek meg; nagy hatású tanár s eszményi törekvésű és jellemű ember, kit irodalmi működéséért az akadémia is tagjául választott. — Szász és a természettudományi irány megkedveltetésében s az ifjúság előtti kedvességben vele vetekező Zeyk Miklós mellett Herczi Károly a hírneves egyházi szónok s utána Bodola Sámuel, a későbbi püspök, a theologia tanára és a már említett Mihályi Károly (1808—1880), Köteles utódja a philosophiai tanszéken, kinek arcképét halála alkalmából, eletrajzzal együtt közölte a «Vasárnapi Ujság». — mindnyájan jeles és közkedveltésgű tanárok az 1830—48 közötti években.

Kimagasló alakja a kollégium történetének Pápai Páriz Ferencz (1649—1716), kinek nevét meg e század első felében minden deákos magyar ember ismerte arról a Dictionariumról (latin és magyar szótár), mely 1708-ban, Löcsén jelent meg először; más, korábbi, többnyire latin főcímű magyar könyveit az irodalomtörténet jól ismeri, s a könyvgyűjtők nagyra becsülik; «Pax corporis, azaz az emberi testnek belső nyavalyájának okairól» című munkájában a magyar orvosi műnyelvnek vetette meg alapját. Nemesak munkás író, hanem hatalmas eszelekvő is; tanártársával, Kolozsvári Istvánnal 1687-ben Apafi követé a brandenburgi választóhoz, a svéd «s dán királyhoz stb., mely alkalommal a frankfurti egyetemen erdélyi ifjak számára két ösztöndíj alapítását eszközölte ki. Némileg Páriz Pápai tekinteti a Bethlen-kollégium most emelt új épületének fundátorául is.

A kollégium két szárnyú nagy épületének ugyanis a déli feléhez, mely 1836-ban fejeztetett be, a keleti szárnyat 1884—5-ben, 110,000 forint költséggel, jobbra az «angol pénzből» építették. Angol pénznek nevezi a kollégium története azon 11,000 font sterlinget, melyet Anna királynő engedelméből az angol hitsorsosok gyűjtöttek a kollégiumnak 1704-ben s a rákövetkezett években szenvedett romlásából való fölségelésére. Miután előbb a beszi kormány segélye sikertelenül kérétt, az angol segély szerzésére a lépésenként, Stepney lord bécsi angol követ közbenjárásával is, Páriz Pápai Ferencz professzor, s gr. Teleki Sándor, a kollégium kurátora tettek. Páriz Pápainak a fia, Imre, később maga is enyedi tanár, ép azon időben az angol egyetemeket látogatta, s atyja utasításai szerint lelkiismeretes buzgósággal járt el az egyházi és világi nagyok pártfogásának kikérésében. A hagyomány szerint az esedező levelekhez gróf Teleki egy kövekkel és gyöngyökkel kirakott becses magyar kardot mellélt az angol királyi fegyvertár számára, Páriz Pápai pedig szótárának egy disz-peldányát küldte a királyi könyvtárnak. A gyűjtött segély-összeget a londoni bankban helyezték el, s kamatja a kollégiumnak, másfél száz éven át, egyik legbiztosabb jövedelme volt. De némi részét a tőkének az 1849-diki pusztulás után csakhamar, nagyobbik részét pedig most, az építési céljaira konvertálnia kelle, s melléje még kölcsönt is vennie föl, melynek törlesztésére, valamint még hátralévő építkezéseire állami segílyt kért és remél, hihetőleg kevésbé alaptalanul, mint akkor, a kurucz vég után. Ma már nemzeti kormányunk van, s nem hanyagolhatja el azt az ügyet, melyet a múlt évszáz elején, s mint az eredmény mutatja, a jelenig kihatólag, az angolok rokonszenve mentett meg az elhanyagolástól.

HEGEDŰS SÁMUEL «POÉTAI PRÓBÁI» BÖL.

Köszöntés a fecskéhez.

Itt vagy megint kis ártatlan,
Volt fészked, ládd, bánthatatlan,
Ha nem vagy, pusztá a telek;
Kedves fecském köszöntelek.

Uj életnek hirdetője,
Május vidám szeretője,
Rég vártalak, rég lestelek;
Kedves fecském köszöntelek.

Mert ki is ne óhajtná azt,
Május hirdess néki új tavaszt:
Hála hát, hogy megértelek;
Kedves fecském köszöntelek.

Mondd meg, merre vándoroltál,
Jó vagy rossz gazdáknál voltál?
Hol fúnak boldogabb szelek?
Kedves fecském köszöntelek.

Lakjál újra együtt velem,
Elfogad szegény fedelem,
Jó szívvel gondot viselek;
Kedves fecském köszöntelek.

Köszöntök együtt a reggelt,
Együtt áldjak, mikor elment:
Jók legyenek az éjelek!
Kedves fecském köszöntelek.

A jövendőt ne kérdezzük,
Csak a jelenkort érezzük:
Ősz-zel majd eleresztelek,
Kedves fecském köszöntelek.

Búcsúvétel a fecskétől.

A kikeletnek kezdetén
Be óhajtna vártalak én;
De te méssz, s ez öszre mutat,
Kedves fecském jó utat.

Nem lehet néked panaszkod,
Mindég új a te tavaszod;
Szárnyad a teleken túl hat,
Kedves fecském jó utat.

Nékem egy tavaszom vala,
Ifjúságom szép hajnala:
Elmult s vissza nem fordulhat;
Kedves fecském jó utat.

Hogy eljött az élet nyara,
Sok volt a sors zivatara:
De az ég még jó ósat adhat;
Kedves fecském jó utat.

Köszönöm szép nótáidat,
Köszöntöm új gazdáidat:
Vigy hozzájok jobb napokat;
Kedves fecském jó utat.

Hogy a jövő kikeletben
Látjuk-e egymást életben:
Erről egyikünk sem tudhat;
Kedves fecském jó utat.

Mikor eljő végső telem,
És bebórit szemfedelem;
Hittem tavasszal biztat;
Kedves fecském jó utat.

AZ «AKASZTÓFA».

Néprege

GYARMATHY ZSIGÁNÉTÓL.

Jelige

«Honnam az ag anyának bánata?
S a szép virág el miért hervada?
Ki napjaim ép e tájon étem,
Törödzett hangom éregetem.»

Hogy Farkas.

I.

Akkor, mikor még a hegyeket tündérek lakták, a várakat pedig azok a zordon szivú atyák, a kik minden kétségen kívül csak azért születtek, hogy leányukat eltiltsák szivök választottjaitól, akkor azt a különálló hegyet, mely Magyar-Valkó és Magyar-Gyerő-Monostor között emelkedik, még sűrű fenyes borította s «Feketedomb»-nak nevezték. Most pázsitos oldalait vadvirágok tarkítják és «Akasztófa» a becsületes neve. A tündérek is eltűntek ormárol, legalább nagyon kevesen vannak, a kik úgy látják, mint ha holdfenyes ejeleken egy fehér sugárból való hid — úgy mint hajdan — a fehérlő Vlegyásza csücsától e hegyig húzódna, s a sugárhídon fehér habruhás tündérek szállnának, míg ruhájok habfordrát a felhők tépik, úgy mint hajdan a fenytüske tépte azt a fehér, szép menyaszonyét, a ki e hegyre menekült, hogy innen aztán...

De hád mondja tovább a néprege a maga bubajos költésével ezt a szomorú történetet, mert ki tehet arról, hogy az ilyen regék mind szomorúak?

A tündérek mindig a Vlegyászáról jöhetnek a hegybe, valamint a Vlegyásza jégbarlangjaiból jöttek azok a tüzes sárkányok is, a kik máskü-

lőben elvadult leventék voltak, de velük volt a «rossz» s így sárkányalakot is ölthettek. A tündérek vagy bodroshátú fellegen, vagy tarka szivárványon mindig el tudtak menekülni épen akkor, midőn a sárkány átölelte volna őket. Csak egy tündér nem tudott a fellegeken elszállni, talán mivel ez az egy inkább vala leány, mint tündér: mindazáltal a vidék jó tündérek nevezte, különben pedig a hatalmas várurnak, Valkó Pál ő kegyelmének vala az egyetlen leánya. A havasok sárkánya az a híres asszony-rabló volt, a kit kard nem sebesített, golyó nem járt, sudar volt, mint a jegenyefa, erős, mint az acél s tüzes, mint az óbor: Todor Villiámnak nevezték és feltöle minden asszonyszemély három megye határára.

A Feketedombbal szemben emelkedett a toronyos, sötét, nagy Valkóvár: olyan sötét volt, mint a legsötétebb terhes felleg s úgy is rettegett tőle a környék népe, mint a legsötétebb fellegtől, a mely után elvert határok maradtak.

A sötét várban örökös vala a vigalom, s a vad dorbézolás még akkor sem szűnt meg, midőn a várúr egyetlen gyermeke, Gizella, bájos hajadonná fejlődött, sőt akkor érte el a netovábbját, mivel hogy a várúr ekképen nyilatkozik vala:

— Annak adom, azé lesz a lány és vár, a ki úgy győzi a vigalmat, a bort, a vadászatot, mint magam, a hatvan éves férfi; de születésre se legyen alábbvaló nálamnál, a ki vóm akar lenni!

Erre vette aztán csak igazán kezdetét a szilaj dözsölés, mert nagy vala híre az aranyhajú várleánynak; minden levente vágyott a kezére. A leány gazdagságánál csak szépsége volt nagyobb, szépségénél csak jósa.

Jöttek is a fényes leventék mindenfelől, még Lengyelországból is, s habár azok tudtak inni és mulatni is, még sem tűré a vár ura, kiadta nekik az utat: Csak tiszta magyar vár szállhat versenyre az ő lányá kezéért!

Gyültek a szép deli leventék; megkezdődött a verseny, szilaj kedv verte fele a sötét vár minden zugát: hol a fenyesben búgott a tárogató, kocczant a serleg, üvöltött a «hajrá!» hol a vár öles falai visszhangoztak a dözsölők lármás vigságától.

Már száz nap és száz éjjel folyt a tivornya, midőn a vár ura azt kezdé észrevenni, hogy korcs fajzat az mind! Nem ilyen volt az ő fiatal-sága! Ezek közül a melyik győzné a dözsölést, annak vagy a törzse nem előkelő, vagy a saját természetben van fogyatkozás; potrohos ez, czérnalábu az; egyik igen sokat nevet, mintha tort ülné a másik; emez mindig cseveg, mint a szarka, hallgat amaz, mint a hal és mindnyáján felette hamar megtetszik, ha csak négy-öt kupa bort felhajt.

— Nem vagytok hozzám való vök, takarodjatok!

— Abból bátya semmi sem lesz! — dörögte egy tüzes, délczeg ifju. — Nem járt te kegyelmed semmiben előttem! Fel csak a kupával, lássuk ki a legény!

— Ezt, épen ezt is vártam tőled esém Gyerrőffy! Csak próbára akartalak tenni, de előre tudtam, hogy te leszel a győztes... No nézd csak ezeket a korcsokat!

A márvány padozaton, valamint a tölgykaros padokon eldölt leventék horkoltak. Gyerrőffy fel-emelte serlegét:

— Utánam bátya!

— Jól csinálod esém! Tied a lány!

II.

A szomszéd faluban lakott kis sziklavárban ifju Gyerrőffy János, ugyancsak ott, M. Gy.-Monostoron lakott ifju Kemény Simon is, a kit Gizella szeretett. Hogy mikor kezdődött e szerelem, azt egyikök sem tudta volna

megmondani, mert soha sem volt az úgy, hogy ők ne szerettek volna egymást, és arra sem gondoltak soha, mintha egymás nélkül is meg lehetne élni. Mikor özvegy Kemény Ferenczenének szép, deli fia meghallotta, hogy mik történének a valkói várban, vállára csatolta gyémántos mentéjét s egyéb köntösön is tündökle a skofium; kezét csókolt édes szülőjének és egy negyed óra multán már ott állott Valkó, vár hatalmas ura előtt, de nem egyedül állt ott, mellette volt Valkó Gizella; szép szöke haján gyöngyös pártá csillogott, de kék szemének tündöklése elhomályosított minden más tündöklést.

— Kegyelmes bátyám uram!
— kezdé ifju Kemény Simon, — hozzám való jóvoltát meg ne tagadja: mi szeretjük egymást Gizellával, beesülettel kérem házastársul . . .

— El szemem elől! dörgött a várur — versenyre kelni nem tudtál a leány kezéért, asszonyanyád szoknyáját őrizted: piruló ábrázattal miért nem levél leány, istenes beszéddel miért nem levél pap? . . .

— Bátya! Karddal, buzogánnyal versenyre kelek minden daliáddal . . .

— Hallgass! Tudod te jól, hogy Gyerőffy János ő kegyelme lesz a vőm, azért hát ne háborgass, takarodj és vedd az eszedbe, hogy ha még egyszer itt látlak, tömlőzre vettetek! Most el

HEGEDŰS SÁMUEL.

Az 1830-as években készült kőrajz után.

szemem elől! Te pedig, pityergő lány, ha még egy könnyet merészelsz ejteni . . .

— Bátya, ne mondja tovább! — kiáltott olyan hangon Kemény, a mi nem hasonlított az imádsághoz. — Gizellám ne sirj, bizzunk az istenben!

— No csak bizzatok! És most vigyék őket!

A legényt kívül a várkapun, a lányt fel a tornyos házba: ott turbékoljon esküvője napjáig. Vigyék őket!

A vár népe eltávolítá a szerelmes párt, de azt meg nem gátolhatta, — mivelhogy nem is akarta meggátolni, mert mind közönségesen szerették a szép ifju párt — hogy egymás között némi megállapodásra ne jöjjenek.

Hogy mit határoztak a szerelmesek, azt csak ők és a jó isten tudhatta; de sejtette az édes anya is, annak okáért még az nap ilyen sorokat írt Valkó vár urához.

«Szolgálatomat ajánlom kegyelmednek, nekem jóakaró bátyámuramnak és hatalmas szomszédomnak. Minekutána egy álomlátásban, de máskülönben is Isten ő szent felsége megmutatá vala nekem az utat, melyen indulnom kell s mely utalán elvezérelne a kegyelmed szívéig kegyelmes bátyámuram, annak okáért így szólok: nekem ada az ur egy áldott jó fiut és megáldá szépséggel, jóssággal, deli bátorsággal, más földi javakban sem engedí szűkölködni,

és ada kegyelmednek egy szép szelid leányzót: a fiatalok szeretik egymást, egymás nélkül nem tudnak élni, így hát mi okon választaná el kegyelmed őket? Mi okon kívánna e szép pár vesztét? Mert hogy a tiltásnak veszedelem lesz a gyümölcse, azt az én anyai szívem világosan érzi!

A NAGY-ENYEDI BETHLEN-KOLLÉGIUM UJON ÉPÜLT FŐHOMLOKZATA.

«De mi kivetni valót is találhat kegyelmed bátyámuram az én szép fiamban: ifju Kemény Simon ő kegyelmében? Bizony nem hátrább való az én fiam semmi tekintetben, mint az országban a legjobbak, erkölcsére nézve pedig felette áll, hogy mást ne is említsék, Gyerőffy János ő kegyelmének is . . . Senkit sem akarok kisebbiteni, de kérem szeretett bátyámuram, itéljen kegyelmed szíve szerint és ne okozzon romlást ott, a hol áldást adhat! Én belátok szeretett fiam szívébe, ott pedig erős elhatározás van megírva, nem különben a kegyelmet csemetéje sem tudna megválni szerelmétől. Így hát az isten szent szívére kérem, ne engedje kegyelmed hervadásra hajlani a két szép virágzalat, ne engedjen örök gyászt borulni egy szegény özvegyasszony szívére. Kegyelmezen a fiataloknak, hogy az Uristen is kegyellemmel legyen bátyámuram iránt, a miért is holtig tartó imádságomba foglalom kegyelmedet. Szeretettel szolgáló huga, árva Radó Borbála sz. Kemény Ferencz meghagyott özvegye s. k.»

Valkóvár hatalmas ura, minekutána az írődiákkal elolvastatta özvegy Keményné asszonyom levelét, tele kancsóját magasra emelve imígyen szóla:

— Ecsém Gyerőffy, koczcintunk! Aztán lovasemberek utra keljenek lakodalmi vendégshivóra; egy hét alatt lakodalmadat üljük! (Folyt. köv.)

IDŐSB SZÁSZ KÁROLY.

Szabó János 1836-iki kőrajza után.

GOLOVJANIN.

Történelmi emlék 1848—49-ből.

Jermolov Iván után.

Abban az átkos emlékü időben, midőn seregünk bakói teendők teljesítése végett idegen országba küldetett, a novgorodi kormányzóság éjszaki ré-

szében Golovjanin Nikofor Maximovics volt a vidék leggazdagabb embere. Fiatal korában az I. Napoleon elleni hadjáratban részt vevé, a szövetségesekkel Párisba jutott, s így a tapasztalatok révén jogosan világlátott embernek is tartotta magát.

A világhódító vezért mindaddig nagyrabecsülte, míg csak Oroszország ellen nem vezette hadait, mert szerinte az austerlitz és egyéb csatákat csak azért veszítették el az oroszok, mivel mások tanácsát követték.

De midőn végre a régen jósolt esemény megvalósult, és Napoleon 500 ezer emberrel Oroszország ellen indult, Golovjanin őt egyszerű rablóvezérnek nevezte, és maga is fegyvert fogott ellene.

Az 1812-iki hadjáratban, a miként tudjuk, nem annyira az orosz hadak vezérsége, mint inkább a rendkívül zordon tél kényserítette visszavonulásra a francziákat. Alaposabb készültséggel a csapatok felszerelésénél, s a lengyel segítség bölcsőbb felhasználásával, Napoleon nem ugyan Moszkvában, hanem Pétervárott díktálhatta volna a béke feltételeit.

Mindamellett Golovjanin nem zárkózott el azon nézet elől, hogy kár lenne ok nélkül katonáink vitézségét újra próbára tenni, és határozottan ellenezte az 1848-ik év végével mutatkozó készülődéseket, melyeknek éle előreláthatólag a magyarok ellen irányult.

Már a rá következő kora tavasszal a nemes-ség marsalljai önkéntes adakozásokra hívták fel a jobb módú családokat. Különösen pedig nagy súlyt fektettek arra, hogy minél többen jelentkezzenek a volt tisztek közül újbóli szolgálataira.

A Bethlen-kollégium.

NAGY-ENYED AZ ÉJSZAKI OLDALRÓL.

zül. Ugyanezeken egy reszkető szép ifjú lányon akad meg tekintetük, Delaunay lányát ismerik föl benne, megragadják és menten megegetnek ott, ha egy derék katona ki nem menti üldöző kezéből.

A Bastille, a sötét hűbéri kor e leggyászosabb emléke, annyi könny és vér rettenetes színtere, ezzel be lett véve. A nép örömrivalgva ragadott vállaira egy sebekkel borított, borostyán-koszoruzott nemzetört s úgy hatolt be a városháza termeibe, hogy hírül vigye a nagy eseményt az összegyűlt városatyáknak. A százados börtön kulcsait és statutumait szuronyra tűzve hordták körül, s a diadalittas tömeg közül egy véres kéz kinyulva felmutatta a lefejezett Delaunay parancsnok nyakkendőjét, kit két nemzetőr a végsőig védelmezett, de hiába.

Annaira váratlan volt a Bastille bevételének lehetősége az udvar előtt, hogy eleinte gúnymosolyal és hitetlen kétkedéssel nézett egy oly vállalat elébe, mely egysor a nagy Condének sem sikerült. Mikor Liancourt herceg, XVI. Lajos bizalmas barátja, kinek a nap bármely órájában szabad belépése volt hozzá, az esemény hírével Párisból a királyhoz sietett, az utóbbi már lefeküdt volt. De a herceg a miniszterek

a megindító jelenetet. Fiát karjai közt tartotta, leánya pedig kis öcsöce hajfűrtjeivel játsza állt oldalánál. Egy pillanatig minden feledve látszott, a mult, számos megaláztatásával, és a jövő, fenyegető rémképeivel. A kibékülés a nemzet és király között mintha teljesen helyreállt volna! De csak rövid időre.

EGYVELEG.

* **Régi udvari szokások.** 1026-ban a német császár mindegyik udvarhölgye, ha utban voltak, naponként 1 iteze mézes bort, 1½ iteze bort, 5 iteze sört, 12 zsemlyét, 1 kenyert, s 1 véka takarmányt kapott, évenként pedig 12 szoknyát s 2 fátvált. Három nappal előre értesítették őket az utazásról, hogy ruháikat kimosassák és kijavíthassák. Gizela császárnő egy udvari hölgyét 30, az egész női udvari személyzet jelenlétében kiadandó botúrtásra ítélte, mivel egész héten át nem font s egy lovaggal szobájában beszélt. 1131-ben Rudolf császárhoz dán követek jöttek, erre az udvari bolondot küldötte el feleségeért, de az visszazent, hogy azonnal nem jöhet, mert omlettet készít férjének.

* **Az első kivégzés** villamoság által New-Yorkban június hó utolsó hetében lesz az új büntetőtörvény értelmében.

beik közt fogadást tettek, hogy mindenik tag, ki elég gyenge lesz férjhez menni, a társaság pénztárába bírsággal 1000 márkát fizet le. Lassankint azonban mind hűtlenek lettek fogadalmukhoz s most a klubból csak egy hajdon maradt, ki a 18,000 forintra ragó bírságokat örökölte. A szerencsés örökös ennek az összegnek csak felét tartotta meg, másik felét egy kórháznak adományozta.

* **Gazdag kutya.** Egy embergyűlölő párisi 150,000 frankra menő vagyonát kutájára hagyta. Elrendelte, hogy a kutya számára külön házat vegyenek, minden évben új értékes pokrócot s izlésses nyakkötőt kapjon s ha kímél, 1000 frank értékű sir-követ állítsanak számára. Egy férfi és nő a kutya ápolásáért évenként 2—2000 frankot kapnak.

* **ABC-háboru volt** 1777-ben Nassau-Weilburg kis német tartományban, hol a kormány új ABC-t akart az iskolába behozni, melyben már a katekismus nem foglaltatott benne. A papok izgatásai folytán az ingerültség oly nagy volt, hogy a fejedelem életét is fenyegették s ő a kurfalzi fejedelemtől 800 katonát kért s e mellett Wetzlarban a birodalmi törvényszék elé vitte az ügyet. A katonaság elnyomta a forradalmat, de azért ez az ABC-háboru a kis országnak 60,000 forint költséget okozott.

* **Érdekes hidpróbat** tartottak nem rég Bridgeport amerikai városban. Barum 10 elefántját, melyeknek összes súlyok mintegy 900 mázsa volt, egy-szerre vitték át az új hidon s ugyanakkor tómerdek

A BASTILLE OSTROMA. — FLAMENG FESTMÉNYE UTÁN.

akarata ellenére felköltette és közölte vele a történeteket. «Milyen zavarág!» kiáltott fel az uralkodó. «Mondja inkább sire, hogy forradalom» — válaszolt rá Liancourt herceg. Ezzel a szóval keresztelték meg először igazi nevén az 1789-diki eseményeket.

A nemzetgyűlés késő éjjel értesült a Bastille bevételéről, s a király beleegyezett, hogy reggel korán személyesen megjelen a képviselők közt. A nemzetgyűlés még nem tudott a király ez elhatározásáról, s azért föltette magában, hogy még egy utolsó deputációt küld a királyhoz, hogy meglágyítsa szívét és kinyerje tőle a még hátralevő engedményeket. A küldöttség épen távozni készült, mikor értesültek, hogy a király jószándóból, testőrség s kíséret nélkül jö felkeresni őket. És XVI. Lajos nemskára meg is érkezett két fivére kíséretében. Egyszerű és megható beszéde mély benyomást tett. «Önök bizalmatlanok, — így szól többek közt, — nos tehát én leszek az, a ki magamat önökre fogom bízni.» Kitérő lelkesedés követte e szavakat, a képviselők felemelkedtek, körülesorposulták a királyt és gyalog kísérték vissza palotájába.

Könny ragyogott minden szemben, a kíséret alig tudott utat törni magának a tolongó sokaságon át. A királyné udvarával az erkélyről nézte

* **Ötezer éves buzamagot** vetettek el Oregonban s nagy érdeklődéssel néznek az eredmény elé. Egy Egyiptomban lakó amerikai küldte ide ezeket a magvakat, kinek sikerült egy mumia mellett négy éppén maradt kalászt találni, melyek mindegyikén 13 szem volt.

* **Rendzavaró csalogány.** London egyik igen népes részében beszédes csalogány titott tanyát s egy vasuti alagut torkán levő bokorról különösen estéknél hangosan hirdeti tudományát, tekintet nélkül a nagy város kellemetlenségeire. Már néhány nap oly sok ember gyűlt össze e ritka élvezetre, hogy külön rendőri csapatokat kellett kiküldeni a rend helyreállítására.

* **Tevefogatot** rendezett be egy ausztráliai postakocsiból, úgy okoskodván, hogy a teve jobban elbíra a forróságot s az e vidéken rendkívüli szárazságot, mint a ló. Még eddig jól sikerült a dolog, de tartanak a teve makasságától.

* **A Missisipi folyó** sokat kutattott forrásvidékét ismét bejárta egy pár hivatalból kiküldött mérnök s ezek ismét új forrásokat jelöltek ki, mintegy száz lányira az Itasca tótól, meredek hegy-gerincez alján fekvő két kis tavat, melyeket csak egy domb választ el egymástól. A «folyók atyjának» ez eddig névtelen forrásai igen mélyek, ugyanazon magasságon fekszenek, agra vízeselek és szigeteket mindkettőnél találhatók.

* **Vén leányok klubját** alapította meg Berlinben 1880-ban mintegy 30 elkeseredett aggszűz, kik töb-

néző tolongott át velük együtt. A hid hajlása csak egy centiméternyi volt.

* **Schiller Frigyes,** mint jeni egyetemi tanár, 1789 máj. 26-án tartotta meg első előadását. A már akkor nagyírú költő ez első előadásán oly nagy volt a tolongás, hogy már tüzesetre is gondoltak. A legnagyobb terem, mely 400 embert fogadhatott be, zsúfolásig telt s számosan hallgatták az előadást az ajtóknál és ablakoknál. Este éjjeli zenét adtak neki a deákok.

* **Egy literben** egyik német gazdasági egyesület hivatalos számítása szerint van 21,700 szem buza, 28,000 szem rozs, 18,100 árpa, 12,500 zab és 5400 borsó.

* **A vakok álmáról** egy orvos azt állítja, hogy rendszeren hasonlítanak az épréztékiek álmához, csak azok, kik ötidik életévök előtt vakulnak meg, nem látnak álmuksban sem semmit. Általában azonban a vakok kevesebbet álmodnak, mint más emberek s a vak nők még kevesebbet, mint a vak férfiak.

* **A lovak száma** Párisban most állapított meg katonai összeírás folytán. Az óriási városban csak 98,080 ló és 38 öszvér van.

* **Thea-sztrájk** titott ki Hongkong kínai városban. A kormány minden üzletben eladott csésze theát megadóztatott, az üzlet tulajdonosai ennek elene mondtak s bezárták üzletüket. A nép kedvenc italától megfosztva, lízadásba tört ki s most igen komoly zavarok vannak.

JOVANOVICS JÁNOS.

A Kisfaludy-társaság május hó 29-én tartott ülésében ünnepelte meg egyik tagjának, Jovanovics Jánosnak, e legjelesebb élő szerb lyrikus költőnek negyven évi irodalmi működését.

Jovanovics, ki a magyar és szerb nemzet közti testvéri szeretet s a közös érdekeken alapuló egyetértés lelkes hirdetője és fenkölt szellemű bajnoka, valóban ony költő, ki életét a szív legnemesebb eszményeinek szenteli. Költői szívének boldog érzet élénk színekkel színezi eszményképeit. Szeplőtelen szívvilága buzog mindazért, a mi szép és igaz. Szíve az emberiségnek legmagasabb érdekeiért dobog. Szelleme az élet és világ, az ember és a természet örök harmóniájának magasságába emelkedik, s ott találja gyönyörét és abban keresi hivatását, hogy miniket is felemeljen magával.

Költő ő igazán, isten kegyelméből, szíve szerint. Szíve a hullámzó tenger, delectúje a szeret. Költő, ki mély és kiolthatatlan szeretettel szeret. Szívet vet, hogy szíveket arathasson. Szerelmében hű és gyöngéd, keservében andaló, jó kedvében szikrázó elméjű, mámorában geniális.

Költészetének minden képe, minden hangja igaz, és hű nemzetéhez.

Hazafias költeményeinek majdnem minden szavát ihletkép kíséri a szabadság szeretete.

Szereti kutatni az igazságot, hogy a kikutatott igazság zaklatott életünk megnyugtató balszámává, csüggedő lelkünk édes gyönyörévé, szívünk szerető dobbanásává, szemünk részvevő könnyévé olvadjon át. Költöni és mégis igaznak maradni, ez a jelszava.

Az igazságszeretet mellett nagy mértékben bírja a csint, szépséget is. Azon ritka emberek közé tartozik az írói világban, a kik nem keresnek a szavakban egyebet a gondolat hű képénél, s a költészetet csak arra használják, hogy szívök érzéseit hiven tolmácsolják általa.

Jovanovics a népies nemzeti irányt teljes diadalra juttatta a szerb költészetben, s kiváló része volt abban a nehéz küzdelemben, mely újjászülte a szerb költészetet és irodalmi életet.

Jovanovics a szerb nép legegyszerűbb, de egyszerűságra legérzékenyebb, legbűszkébb embere. Aggodalmasan őrizi erkölcsi és írói méltóságát, a legnagyobb szigorral s pontossággal teljesíti mindennemű köteleseit, és a teljesített kötelesek tiszta érzetében találja a legszebb jutalmat, a mely nem a hiúságnak hizelgő külső ragyogásában, czimekben s rendjelekben, s nem is a sokszor elfogult s elvakult tömegek ujongásában áll, hanem a megnyugtató öntudatban, s a valódi jóknak és igazaknak méltánylásában, tiszteletében és szeretetében.

Jovanovics, vagy mint őt a szerbek rendszeren nevezni szokták: *Kis János*, 1833-ik évi november hó 26-án született Ujvidéken, tekintélyes, előkelő, régi magyar nemes családból. Női ágon közeli rokona Milán volt szerb királynak. Atyja Ujvidék város tanácsnoka, majd polgármestere volt. A fiu már három éves korában tudott olvasni s nagyon jellemző reá nézve, hogy már akkor is valóságos kis demokrata volt, kinek érzelmeit nagyon bántotta, ha a cseledek őt nem keresztneven szólították, hanem «ifjú»-nak nevezték.

Az alig hét éves gyermek örömet hallgatta a földalokat, a mondákat, s örömet bolygott az erdőben és mezőkön a természet bájaiba merülve s verseket faragva, a melyeket egy bekötött könyvecskébe irogatott e czim alatt: «Egy fiatal versíró vén dalai.»

Öntudatlanul szívtá magába a nagyszerű, a szabad természetben nyilatkozó örök költészetet, mely az erdő zugáiban, a vadgalambok és gerliczek bugásában, az úde patakok csörgedezésében, a kelő s lenyugvó napban, a harmatos hajnalban s méla estszürkületben, a fellegek színváltozó játékában, s a magányt kereső csalogányok ábrándos szerelem-dalában rejlik.

Gymnáziumi tanulmányait Ujvidéken, Halason és Pozsonyban, a jog- és államtudományokat a pesti, prágai és bécsi egyetemeken végezte. Csak atya kívánságát teljesítette, a midőn a jogi pályát választá, a melyhez kedve nem volt.

Tanulmányai bevégezése után 1861-ben Ujvidék sz. kir. város egyhangulag aljegyzőnek választotta, de e tisztségről csakhamar lemondott, költői lelke nem tudván megbarátkozni a gyakorlati jogi élet sokszor «igen furcsa» igazságnézeteivel és követelményeivel.

1863-ban az akkoriban Budapesten székelt János, Toldy Ferencz, Gyulai Pál, Tóth Kálmán, sat. A szerb kultúra történetében pedig ez volt az első eset, hogy a nép örömmel ült meg egy kedvenc költőjének huszonöt éves irodalmi működését.

Jovanovics nagybecsű műveket alkotott a «Rózsák» és «Hervadt rózsák» című költemény-füzetekben. A «Rózsák»-ban költőnk szép emléket emelt később nejevé lett hön szeretett «Rózsák»-jának, ki eszmény gyamant ott tündöklött a költő első álmaiban. A «Rózsák»-ban foglalt költemények valóságos élősorok, melyen folyvást teremték s virultak a költő boldog szerelmének örökzöld lombjai.

Ámde ki mélyen szeret, mely fájdalomra is készen álljon! A midőn a kérlelhetetlen halál rövid boldog házasságot után elragadta költőnk eszményét, szeretetreméltó nejét, gyermekeivel együtt, a mélyen sujtott férj és apa súlyos veszteséget a «Hervadt rózsák»-ban örökölte meg.

Olyan e költemények mindegyike, mint a koporsóra dobott hant, melylyel a gyászoló költő átadja kedves halottját a könyörtelen sarnak, de tiltakozik az enyészet ellen s várja a feltámadást.

Politikai irányú ódái, humoros költeményei, satirái, derült élet-philosophiái, a földi bú és baj elviselésére mosolygó ajakkal kész kedélytől ragyogó költemények; ezekben fejezi ki magát szeretetreméltó költői egyénisége hiven, igazán.

Legújabb időben Jovanovics a gyermekvilág nevelésére s művelésére fordítá különös figyelmét, s ez okból 1880 óta a «Neven» (Repkény) című lapot szerkeszti, s oly költeményeket ír, melyek a gyermekirodalom valódi gyöngyei.

De valódi költő műfordításában is. Az idegen irodalmak szépségeinek meghonosítása által törekszik a szerb nyelvnek magasabb szárnyalást s a benne rejlő eredeti erőnek bájosabb tündöklést adni.

Mindaz, a mit Arany, Petőfi, Jókai, Gyulai, Garai, Czuczor, Tóth Kálmán, Abrányi Emil, Göthe, Heine, Beranger, Puskin, Lermontov, Nekraszov, Bodenstern költeményeiből fordított, mint eredeti szerb mű hat reánk és mégis nem-hogy letörölné, sőt épen kifejezi az idegen költők egyéniségét. Ez a műfordítás titka s Jovanovics legkitünőbb műfordításai épen olyan remek, mint legkitünőbb eredeti művei s épen annyi élet nyujtanak.

A magán és nyilvános életben is valódi költő; szíve és esze, beszéde és tette mindig összhangzatban vannak egymással. Jelleme tiszta, fényes. Népeinek s hön szeretett fiatal nemzedékének előmenetele s művelése az, a mi most életének czélját képezi.

JOVANOVICS JÁNOS.

Lelke ifúságát a költészet tartotta fenn, az tartsa fenn továbbra is mindvégig, a szerb és magyar irodalom minél nagyobb díszére, a magyar és szerb nemzet minél bensőbb összetartására és kölcsönös szeretetére.

HADZSICS ANTAL.

RÓZSÁK.

Jovanovics János dalaiból.

Szerbből fordította *Parlorics Jenő*.*

I.

Mondd meg nekem, mond meg,
Minő nevet adjak?
Mondjalak szentemnek?
Mondjalak angyalomnak?
Mondjam-e: galambom,
Egyetlenem, szépem,
Aranyom, vagy kincsem,
Szívem, mindenségem?
Lám e nevek sorba
Enyelgők és szépek,
Miket szerb leánynak
Adnak szerb legények.
De nekem kellene
Egy egész öröklet,
Ha olyan szép nevet
Találni akarnék:
Mely mind ennél édesb,
Mely mind ennél fényesb,
Minőt még nem talált
Senki e világban,
Hogy vele szólítsam
Gyönyörű virágom.

II.

Oh, tekints a csillagokra,
Oh, tekints az égbe, hívem;
Hajtsd keblemre szép fejedet,
Igy meghalod hogy' ver szívem.
Mért vagy oly bús mostanában?
Mért vagy olyan halvány, szépem?
Oh, beszéld el: mit hallottál,
Mit mesélt el néked szívem?
Tán egy mesés tündér-álmot,
Tán dalt mondott szívem róla?
Édes bűt vagy hó sóvárgást,
A mely piros, mint a rózsza?

Látom, látom, ... tudok mindent,
Elárultad magad, lelkem;
Pir futotta végig orozád,
Könnyet látok szép szemedben.

III.

Kis babámat
Vajjon ki nevelte?
Árvalányhaj,
Vagy bazsalik lelke?
Kék ibolya,
Liliom vagy rózsza?
Vagy rozsmaring
Volt az ápolója?

IV.

Tud-e éjjel sütni
Fényes nap sugára?
Felelni fog erre
Szemeidnek párja.

V.

Csendes este csillagok az égen...
Jer galambom, olvassuk meg szépen;
Sok a csillag — ho gy el ne téveszszük,
Csókjainkkal sorba folgyezzzük.

VI.

Holdvilág van, — pedig holdfény sincsen,
Koszorúval álmódott a kincsem.
Rámolygott álmában az édes —
Ettől lett az éjszaka oly fényes!

* A Kisfaludy-társaság pártfogása mellett Zomborban megjelent füzetből.

JOVANOVICS JÁNOS KÖLTEMÉNYEIBŐL.

Fordította *Ábrányi Emil*.

Az elhamvasztott költemény.
Kutatva régi könyveim közt,
Találtam egy sárgult lapot;
Dalt írtam egykor e papírra,
Mit senki még nem olvasott.

E dalban én megéneke' tem
Elmult idők tündér-korát,
Gyönyörét, reményt, egekbe szállót,
Szerelmem üdvét, mámorát.

Megénekeltem benne mindazt,
Mi egykor a magasba vitt,
Szép ifúságom fényes álmát,
Sugárzó lelkem vágyait!

Ám most elvesztve boldogságom',
A multa nézni fáj nekem,
S nem bírok nézni e beszédes,
De rég kilobbant dalra sem.

Elöttem ég mohón a lámpa,
E lap papirt áhítja tán —
Emészsze meg! Magasra lángolt,
Hamuba roskadt azután.

De óh esoda! Ragyogni kezdett
A sok betű mind, mind felém;
Hamvában élt, bánatlan, épen,
Az olvasatlan költemény!

S olvastam végig, sorról sorra,
Szívem vérvével irt dalom';
Multam varázsát, édes üdvét
Föltárta mind — e porhalom!

Való, való hát, hogy tovább él
A szerelem, mint a halál,
Hogy szívem abból, a mit érzett,
E hamvban mindent föltalál.

Való, hogy e maroknyi pornak
Örökké tartó írja van,
Hogy dallal, bíval párosulva
A hamu lesz legfőbb javam!

A dal.

Kérded kedves, mikor írtam
Sorjában e dalokat?
Létre hozta egy futó percz
És egy röpke gondolat.

Mint a fa, olyan a szívem,
Rajt' virágként esung a dal.
Hogy lehulljon, elegendő
Egy mosoly vagy egy sóhaj.

Nem tudom én, hogy mi készitet,
Bánat, gyönyör, szerelem, —
Csak azt tudom, hogy utánuk
Könnyebbé lett a szívem.

LEVELEK A PÁRISI KIÁLLÍTÁSRÓL.

VI.

Páris, 1889. május 25.

A kiállítási területen körülbelül minden rendben van már. Főleg mióta a kivilágítási ünnepélyek megkezdődtek, és mióta az Eiffel-torony emelő gépe, az ascenseur is működik.

Az idegenek most már bátran jöhetnek, minden osztály, minden pavillon megnyílt már, minden mozog és él a kiállítási területen belül.

Mióta a kiállítás megnyílt, naponként kinn vagyok a Champs de Mars-on, naponként bejáró az óriási terület egy-egy részét, és e nagy-szerű kiállítás összességében, egészében még mindig oly hatással van reám, hogy nem vagyok képes egy-egy érdekesebb részlettel bővebben foglalkozni. A kiállításnak már a külseje oly vonzóan megkap, hogy szinte eszünkbe sem jut, hogy a világhiállításnak mi a belseje?

És körülbelül úgy van vele a kiállításnak minden látogatója. Megittasodunk a soha nem látott dolgok megmérhetetlen tömkelegétől, s midőn kifáradva, elhagyjuk a kiállítást, úgy érezzük magunkat, mintha három óra alatt körülutaztuk volna a föld kerekességét. Zúg a fejünk, kábultan nézünk kocsin után, mely haza visz.

Otthon még késő éjjel sem tudunk elaludni, mert előttünk van az Eiffel torony, a naponkénti kivilágítás, a zaj, zene, az a nyüzsgő százezer főnyi közönség, az a hullámzó élet, és már kora reggel ébredünk, hogy lássunk, lássunk és újra lássunk.

Ez a kiállítás maga egy külön Páris, sőt magát eme óriási várost könnyebb megismerni, könnyebb a tájékozás, mint itt e kiállításon.

A ki most látogatja meg először Páris, zavarba jő: mit nézzem meg és mit hagyjon el. Mert Páris vagy a kiállítás nevezetességeiből sok megtekintését ki kell hagynia még az esetben is, ha egy hónapot szán az itt időzésre.

Páris nevezetességei közül nem lehet kihagyni Napoleon sírját a «Palais des Invalides»-ban, nem hagyhatjuk ki a köztársaság szobrát, a Vendôme oszlopot, az egyiptomi piramist; az Arc de Triomphe-ot okvetlenül meg kell nézünk; okvetlenül ki kell kocsikázunk a boulognei erdőbe, s nem mulaszthatunk el megtekinteni egy tavaszi lóversenyt a longchamps mezőn.

A Louvre és a Luxemburg palotákat, s ezeknek páratlan muzeumait, ha nem láttuk, akkor hiában voltunk Párisban.

De még egyszer Versaillesba is ki kell rándulnunk, ha nem akarjuk örökre megsajnálni, hogy ezt is elmulasztottuk.

A Pantheon is olyan hely, mit lehetetlen lealkudnunk párisi programunkból, a Louvre és a Magazin du Printemps óriási árucarnokait pedig föltétlenül meg kell látogatnunk, ha azt akarjuk, hogy néhány esinos emléktárgyat is haza vihessünk.

Azután a hűvös, nyári estéken okvetlenül ki kell ülnünk a Boulevard des Italiens valamelyik kávéháza elé, hogy a párisi utcaízeletről is némi fogalmunk legyen.

A párisi operában, a Theatre Français-ban legalább egyszer jelen kell lennünk. A Sarah Bernhard előadásait pedig hogy mulasztanók el a Theatre des Variétés kis színházában, hol sokkal jobban adja a Kaméliás hölgyet, mint Budapestén.

Páris főspeciálisára, a hippodromra és három nagyszabású cirkusza közül legalább egyre csak szintén kell időt szakítanunk.

Hát a Bullier hol marad, hol a Quartier Latin erdemes diáknépe minden csütörtök este oly jókedvűen táncolja cancan-t?

S a Champs Elysées melletti nagyterjedelmű Jardin de Paris kihagyhatjuk-e, s ne tekintsük meg a bonvivantok és a könnyen élő nő-világ ez elsőrendű gyűhelyét?

Jön aztán a két Orfeum-féle hely, a Montagnes Russes és a Folies Bergères, melyeknek megtekintése nélkül nem alkothatunk magunknak fogalmat Páris mulató világáról.

Pedig még nem is említettük Páris gyönyörű sétányait, az állatkertet, a párisi Salont, a világhírű műkertészeteket, a számos szobrot, a szebbnél szebb nyilvános épületeket, melyekkel legjobb úgy végezni, ha kocsin hajtunk végig Páris utcáin.

Azonkívül pedig okvetlenül étkeznünk kell az imént felépült «Hotel Terminus»-ban, a világnak e legelőkelőbb és talán legdrágább szállodájában, hol az éttermekben is villamos fényvel világítanak, valamint a Grand Hotel éttermében is jelen kell lennünk egy table d'hôte-nál, mint a hol a legérdekesebb és legelőkelőbb nemzetközi társaságra akadunk.

És már most, ha úgy tetszik, kezdhetjük a kiállításon.

Az Eiffel-torony, mióta emelő gépe működik, naponként húszszer vendéget szállít fel. Az ascenseur két kupéból áll és nagyon emlékeztet a budavári gözsi kádra.

Nagyon meglepett, midőn a kocsiból kiszállva az Eiffel-torony egyik egyenruhás szolgálója ama kérdésemre, hogy most merre kell a Lorraine-féle vendéglőbe menni, magyarul válaszolt.

Megkérdeztem, hogy hogyan tudta eltalálni, hogy én magyar vagyok. Mire mosolygva jegezte meg, hogy a magyarokat már messziről megismeri. Ez a magyar Eiffel-tourista tudniillik Budapesten a magyar államvasutak portása volt valaha. Neve Csasznek Béla.

Alig lehet nagyobb élvezet, mint az Eiffel-torony első emeletén megacsorálni és kibérelt távcsővel gyönyörködni a szép kilátásban.

Néhány budapesti hölgyismerőstől néhány kedves sort kaptam, hogy irjam meg, vajjon

DIVATKRÓNIKA.

1889 május.

A párisi világhiállítás, mint látszik, nem kis lökést fog adni a selyem-üzletnek; ritkán voltak oly kitűnő szövésű és mintájú drága brocade-ok láthatók, mint ma. Néha természet után híven másolt, vagy óriási méretű virágminták tarkítják ezeket az új selyemfajtákat, melyek lényegesen különböznek az előző évektől, és sokkal díszesebbek.

De míg a szövetek pompájuk egész dús világát kitarják a ragyogni vágyó hölgyvilág előtt, addig a kiállítás látogatóit bizonyosan meg fogja lepni a párisi divatban most uralkodó rendkívüli egyszerűség, oly egyszerűség, mely a maga sima szoknyáival, gyér díszítéseivel, melyekben csak a hímzések érvényesülnek, merev, egyenes vonalival, igazi megölő bettje a divatárusok fantáziájának.

És már titokban készülöben is van a nagy összeesküvés, mely a dícsőséggel uralkodó divat-irányt le fogja rántani trónjáról, hogy helyet szoríttasson vele a XV. és XVI. Lajos korabeli

REGGELI LÁTOGATÓ RUHA.

Párisi képek.

DIRECTORIUM KORABELI JELMEZ.

És válaszszanak arcuk és testalkatukhoz képest oly ruhát, mely szépségüket emeli és akkor a párisi nők háttérbe szorulnak, mert a mi hölgyeink határozottan szebbek, és legszebbek a világon.

A kiállításon levő magyarokról akarok még fölemlíteni ezúttal egy pár apró adatot.

Az osztrák-magyar iparosztályban egy tizenkét éves magyar leány, Kovács Ilonka és a kis tíz éves fivére czimbalmot játszanak, mely mindig nagyszámú közönséget vonz.

A kiállítók közül Giergl Henrik üvegyáros és Fischer porcellángyáros kiállításairól pótóltag jegyzem meg, hogy bátran kiállják a versenyt a külföldiekkel szemben.

A savanyúvizeket és Saxlehner ismeretes Hunyady János vizét eleven reklám hirdeti: egy csinos magyar leány nemzeti viseletben. Az egyetlen magyar leány a kiállítási területen. Bámulják is elegendő. A csárdába is előszeretettel elmennek az angol hölgyek, oda ülnek Urbán primás szegedi zenészei közé és úgy nézik, hogy a cigányok mily szépen játszanak kotta nélkül.

SALAMON ÖDÖN.

stylek felújításának. De az átalakulás csak lassan készíti elő magát, s addig is, míg egy kedvező pillanat végrehajtaná az átmenetet, a directorium izlése szilárdan áll népszerűsége talapzatán.

Ez a várandó forradalom voltaképpen inkább is a természettől kevésbé áldott hölgyeknek válik majd javára. A tapadó, szoros empire-viseletek bámulatosan juttatták érvényre a szép aranyú idomokat; a felforgató válságot inkább azok fogják üdvözölni, kik a lebegő draperiák miszteriumba kénytelenek burkolni formájuk szögleteségét, vagy azzal ellensúlyozni természetük túlzásait. Ma tehát még minden a régi rendben van, s az uralkodó divat, mintegy mulandóságának előérzetében, igyekszik is kizsákmányolni helyzetét minden előnyét. Egész tudomány csak az év színeit megismerni; az ezéféle zöldet, az ugyanannyi vöröset, a rózsaszíntől a terra-cottáig, a vieux-rose számos árnyalatát, köztük a legújabbat; a Van-Dyk-ot, mely azonban nem egészen találó elnevezés, mert a nagy mester színe nem vieux-rose volt, hanem inkább vörös. Azután ott van a rózsza- és piros szín közt álló Mogul, a lángfényű vezuvienne, a terracotta és mahagoni vegyületeit mutató Afrique, a tégl-

színű Stanley, a legkönnyebb rózsaszínű Nympe, a sárga és rózsaszínből kevert új barackszín és a többi és a többi.

Az a képünk, mely a directorium korabeli jelmezt mutatja be, valóságilag azokat a viseleteket idézheti fel képzelmünkben, melyeket valaha nagyanyaink ifjú korukban hordtak. Egyszerű sima alj, a csipónél összehuzva, rövid gyermekderék széles övvel és a hát közepén hosszú szalagosokkal. Maga a megtestesült egyszerűség, és mégis mennyi művészettel alkalmazható! Az alj rózsaszín selyem, felette egy más selyemmousseline szoknyával, mely apró hímzett rózsabimbókkal van behintve, a nyaknál hímzett szegélyvel.

Másik képünk egy gazdag amerikai hölgynek a párisi Laferrière ezégtől eredő kelezvényéből való reggeli látogató öltözet. Babos galambszürke popelintete-selyem, bluz-alaku lengyelkével — polonaise — kettős sor aczel és vas-gyönggyel kivarrrva.

Arany a legkedveltebb dísz, ragyogó színének teljes pompájában, a legkeresettebb művészettel alkalmazva. Másfelől a domboru virághímzések is, a természetet utánozó színeikben, a varróművé-

EGY SZERB KÖLTŐ JUBILEUMA A KISFALUDY-TÁRSASÁGBAN.

A Kisfaludy-társaság május 29-iki ülései egy szerb költő érdemei méltatásának volt szentelve, ki régi tagja a Kisfaludy-társaságnak, s ki Aranyt és

Szegény gyermekek nyara. A jótékony egyesület, mely az iskolai nyári szünet alatt a szegény és beteges gyermekeket egészséges vidékre üdülni viszi, eddig hét éven keresztül 14,116 frt költséggel 372 gyermeket mentett meg a forró nyár egészségellen hatása alól. De akármilyen büszke is az egyesület az eredményre, sokkal nagyobbra becsüli azt, hogy úgynevezett a mindig áldozatkész nagy közönségben részvételt és rokonszenvet tudott kelteni. Ennek köszönhető, hogy ez idén az egyesület már 150 gyermeket fog a szünidők alatt hat hétre kitesz, egészséges vidékekre kiküldeni, tehát majdnem harmadával többet, mint tavaly. Gyenge, halvány, beteges gyermekek egész serege jelentkezett ugyan, de az egyesület rendelkezésére álló tőke most sem akkora, hogy sokakat vissza ne kelljen utasítani. A közönség jószívűsége még most is lehetségesé teszi, hogy a kitelepítettek száma növekedjék. Kik e célra adakozni óhajtának, adományaikat Müller Ede egyesületi pénztárnokhoz küldhetik. (V. korona utca 3.)

Budapesti vagyon. A főváros számvédelme összeállított Budapesti vagyonának lejtőmóráját. Ez a múlt év végén 85 millió forintot tett összesen. Ebben a főváros tulajdonát képező épületek értéke 33,227,460 frt, a telkek, szántóföldek, erdők értéke 36,875,900 frt, ingók és felszerelvények értéke 721,700 frt, activ tőkék 1,771,460 frt, különböző regale-jogok értéke 9,096,400 frt, követelések 3,863,692 frt. stb. Összesen vagyon 84,990,939 frt. Ezzel szemben a teher és pedig adósság és kötelezések címzimen 17 millió öszeget levonva, a főváros tiszta vagyon a 1888-ik év végén 67,615,250 frt.

A bécsi lövészversenyek legnagyobb díját, az osztrák Derbyt az idén is magyar paripa vitte el. Gróf Apponyi Antal «Triumph»-ja lett a 30,000 forintos díj nyertese; tavaly is az ő «Rajta-rajta» paripája nyerte. Második volt, mindjárt nyomában Blaskovics Ernő «Kincses»-je, harmadik Péchy Andor «Aba»-ja. A futtatás május 30-án volt. Hét verseny körül ötven magyar lovak vitték el a díjakat.

Japán küldöttség Budapest. Azok a japán urak, kik tanulmányutra indultak Európába s legutóbb több napig Bécsben tartózkodtak, máj. 28-án fővárosunkba érkeztek. A küldöttség vezetője gróf Yamagata, japán belügyminiszter s a japán császári hadsereg felügyelője. Kísérőitben vannak: Jerocoka, Tsudjuki, dr. Koko és dr. Egutsci japán urak. A társaság a Hungária szállodában vett lakást. Valamennyien európai öltözetet viselnek és jól beszélnek franczián. A küldöttség hosszabbidőt akart Budapestben tölteni, de másnap táviratot kapott Bécsből s ennek következtében visszatartozott. Rövid ittélők alatt a városi legiparszékban elhelyezett kereskedelmi múzeumot is felkeresték, hol egy óra hoszat időztek s speciálisan magyar tárgyakból egész esomót vásároltak össze.

Egyiptomi régiségek Budapest. Ezelőtt mintegy három évvel Fayumban (Egyiptom) több kopt keresztény sirt ástak ki, melyek Krisztus után a második vagy harmadik századból származtak. Ez alkalommal a sirokban finom szövések, gazdag díszítésű vászon és gyapjúféle szöveteket is találtak, melyek azonnal lekotották a hozzátérők figyelmét. Érdeklődött a lelet iránt Becker H. T. dr. a kairói osztrák-magyar konzulátus orvosa is, és megszerzte azokat gazdag gyűjteménye számára. Becker most értékes gyűjteményét Szalay Odón képviselő közbenjárásával ajándékképpen felajánlotta a kereskedelmiügyi minisztériumnak, hogy az a szővőipar fejlődésére különösen jelentőséggel bíró gyűjteményt az ipar-múzeumban helyezze el. Becker dr., levele szerint, az első küldeményt már április 27-én utnán indította a Telegy-telep expedíció szives közbenjárásával. Ebben a ládában vannak igen szép szövetek a Krisztus előtti 4000-dik évtől kezdve a Krisztus után 350-ik évig. Becker dr. igéri, hogy nem sokára újabb küldeményt tesz hajóra.

Köszönet és kérelem.

A «Bölcsöde- és Menhely-egyletek» minden egyes pártfogónak köszönetet mondanak a befolyt összegekért; egyszerűsággal az alábbiakat kérik a t. közönségtől, miszerint a még nagyszámú példányban kiállított «Jótékony» című kézikönyvet, a jótékony cél iránti tekintetből az 1 frtot vagy a hanjegyét magát mielőbb visszaszármaztatni és így az egyleteket legelőbb kártól megmenteni sziveskedjék.

«Bölcsöde-Menhely», soroksári-utca 41.

Budapesti Czim- és lakjegyzék. A Franklin-társulat körlevélben felkéri a nyilvános intézeteket, egyleteket, hatóságokat stb., hogy küldjék meg a legújabb személyzeti adatokat a belügyminisztérium és a fővárosi rendőrség kizárólagos engedélye alapján megjelenő «Budapesti Czim- és Lakjegyzék» nek most készülő VI. évfolyama számára. — Tekintettel arra, hogy valósággal jó czimkönyv csakis a közönségre hathatos támogatása és közreműködése mellett jöhet létre, valamint arra, hogy megbízható czimkönyvnek a közönség maga élvezi az előnyeit, igazán kívánatos, hogy mindenki, bármily polgári áll-

ásban legyen, annyiban amennyiben a czimkönyvi szerkesztőség törekvései, hogy önkényi központi leírásban emesse, hű, kevély, a hóhézék helyett. — A roskád szobor nem világos: allegorikus-e és esetben mit jelent? vagy létező? vagy melyik? — vagy csak képzelt: s akkor mi czejja? Különböző a költemény elég szépen és tömören van írva, de egy pár helyen egész a nehézségig s homályosságig.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelmúlt napok alatt: SAXLEHNER ANDRÁS, nagykereskedő, a főváros egyik legvagyonosabb polgára, a budai «Hunyadi János-forrás» név alatt ismert keszervé tulajdonosa, melynek egész világon piacza van, 73 éves korában Bécsben, épen mikor Karlsbad felől utban, hogy üdülést keresen. Holttestét Budapestre hozták vissza és nagy részvételt keltett. — JANIKOVITS ALAJOS, hatvani prépost, szentszéki elnök, kiérdemült alperes, 81 éves, Hatvanban. — SZALAY SÁNDOR, nagy-szöllősi ág. hitv. evang. lelkész 54 éves, Nagy-Szöllőson. — SUSNEK NÁNDOR, törvényszéki nyug. bíró, Déván. — HOFFMANN FRIGYES, nyug. huszár-főhadnagy, a kikinda-beckerekai vasút forgalmi főnöke, 45 éves, Nagy-Kikindán. — LELBACH ADÁM, bácskai gabonakereskedő, 80 éves, Cservenkán. — Mindszenti Neszter József, Pozsony városának egykori főispánja, 85 éves. — WINDISCH FERENCZ, magánzó, 81 éves, Budapestben; ugyanitt szoboszlai Thót FERENCZ, államvasúti tisztviselő, 61 éves. — FÁJFI FAY MIHÁLY, 40 éves. — KOVÁCS IMRE, Dorozsma főjegyzője, megbízott tag, 51 éves. — MAKSAV JÓZSEF, kir. teleknyomozó, Székely-Keresztúron, élete 43-ik évében. — REPPECHT JÁNOS, nagybirtokos, a sajtos-kál-nemes-ládony és pór-ládonyi takaréki- és segélyszövetkezet elnöke, Sajtoskálban, élte 51. évében. — JUHÁSZ ISTVÁN, ügyvéd, régebben Makó város polgármestere, 56 éves. — GÁBOR NÁNDOR, köztisztviselő, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyváradai ref. egyház algonokna. — JESZENSZKY JÁNOS, budapesti makó város polgármestere, 66 éves, Aradon. — ORICZA BAZIL, gör. kath. lelkész 88 éves, a vidék élő krónikája, ki hatvanéves évig lelkészkedett s köztisztviselőben élt, a máramarosmegyei Mikolapatakon. — KULTAR LAJOS, városi hatósági tag, a nagyvárad

